

Antikorupcinės aplinkos kūrimo ir integralumo valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse vadovo pristatymas

Vaidotas Rudokas

Įmonių politikos departamento direktorius

2022-06-20

EKONOMIKOS
IR INOVACIJŲ
MINISTERIJA

Kodėl svarbu kalbėti apie korupcijos žalą įmonėms ir korupcijos prevenciją

1.

VVĮ ir SVĮ veikia įvairiose valstybei svarbiose ūkio šakose

2.

Valdo nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčią infrastruktūrą

3.

Yra pagrindinės viešųjų paslaugų teikėjos

4.

Sukuria svarią ekonominę vertę ir prisideda prie visos šalies ekonominės raidos ir svarbių strateginių projektų įgyvendinimo

Antikorupcinės aplinkos kūrimo ir integralumo valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse vadovas (Vadovas)

Tikslas - visoms VVĮ ir SVĮ skirta teorinio ir praktinio taikymo metodinė priemonė.

Vadovą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su Specialiųjų tyrimų tarnyba.

Vadove:

- susisteminti VVĮ ir SVĮ gerosios valdysenos ir teisinio reguliavimo esminiai aspektai;
- aprašytas VVĮ ir SVĮ gerosios valdysenos indekso turinys;
- pateiktos VVĮ ir SVĮ antikorupcinės aplinkos kūrimo įgyvendinimo rekomendacijos.

ANTI-KORUPCINĖS APLINKOS KŪRIMO IR
INTEGRALUMO VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ
VALDOMOSE ĮMONĖSE VADOVAS

Valstybės ir savivaldybės kaip akcininkės / savininkės vaidmuo

Valstybės siekis – atsakingas ir profesionalus nuosavybės valdymas, nuolatinės jos priežiūros ir kontrolės užtikrinimas, o kartu ir galimos korupcijos rizikos sumažinimas, kuriant antikorupcinę aplinką.

Antikorupcinės aplinkos kūrimas apima:

1. Nuosavybės valdymo politiką,
2. Skaidrumo politiką,
3. Kolegialių organų formavimą,
4. Vidaus kontrolės sistemas.

Nuosavybės politika

Įstatymais ir Nuosavybės gairėmis nustatyta bendra VVĮ valdymo politika, vienodi visoms valstybei atstovaujančioms institucijoms pagrindiniai principai ir VVĮ valdymo reikalavimai.

1. VVĮ savininkės, atliekamos funkcijos turi būti atskirtos nuo valstybės, kaip konkrečios ūkio srities reguliuotojos ir jos ūkio plėtros politikos įgyvendintojos, funkcijų;
2. VVĮ akcijų valdytojas savo neturtines teises turi įgyvendinti per įgaliotinį, kuriam taikomi atitinkami reikalavimai;
3. 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojo KPI nuostatos dėl korupcijai atsparios aplinkos kūrimo;
4. Tikslų ir lūkesčių nustatymas įmonėms.

Skaidrumo politika

Skaidrumo gairėse pateikiami detalūs duomenų, informacijos ir dokumentų sąrašai, kuriuos VVĮ turi skelbti savo interneto svetainėse.

Interneto svetainėje turi būti skelbiami:

- pavadinimas,
- kodas
- valstybei atstovaujanti institucija,
- tikslai, vizija ir misija,
- įmonės valdymo struktūra,
- specialieji įpareigojimai,
- svarbiausi veiklos ir atskaitomybės dokumentai (įstatai, lūkesčių raštas, strategija),
- metiniai ir tarpiniai pranešimai,
- valstybės įmonės metinės ir tarpinės veiklos ataskaitos,
- įmonių grupės struktūra,
- Ir kt.

*Valstybės valdomų bendrovių metiniams pranešimams ir valstybės įmonių metinėms veiklos ataskaitoms keliami didesni nei įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme arba VSĮĮ nustatyti turinio reikalavimai.

Kolegialių organų formavimas

- Valstybė, siekdama būti profesionali ir atsakinga įmonių savininkė, kelia uždavinį kolegialius organus suformuoti iš **kompetingų ir ekspertinę patirtį turinčių narių**.
- Kolegialus organas turi įtakos visiems bendrovės valdymo procesams, organizacinei aplinkai, jo pareiga – užtikrinti, kad įmonė būtų valdoma **atsakingai, skaidriai ir efektyviai**.
- Nepriklausomi nariai suteikia įmonei **kompetencijas**, užtikrina priimamų sprendimų skaidrumą bei šių įmonių valdymo depolitizavimą.
- Nepriklausomų kolegialaus organo narių atrankai vykdyti pasitelkiama atrankos **agentūra** ir atrankos **komisija**.
- Vykdomos valstybės **tarnautojų** atrankos.
- Kolegialių organų nariams nustatomi bendrieji, specialieji ir nepriklausomumo **reikalavimai**.

Vidaus kontrolės sistemos

Vidaus kontrolės sistemai VVĮ ir SVĮ užtikrinti *mutatis mutandis* vadovaujamosi vidaus kontrolei taikomais reikalavimais, nustatytais Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme.

Įmonės vadovas - pagrindinis subjektas, kuris užtikrina tinkamos ir efektyvios vidaus kontrolės aplinkos sukūrimą bei yra atsakingas už vidaus kontrolės politikos nustatymą.

EBPO teigimu, rizikų vertinimas turėtų būti atliekamas mažiausiai kas metus taip prižiūrint, ar jos dar aktualios bei tinkamos konkrečiai įmonei.

Pagrindiniai vidaus kontrolės elementai yra:

- kontrolės aplinka,
- rizikos vertinimas,
- kontrolės veikla,
- informavimas ir komunikacija,
- stebėseną.

Ačiū už Jūsų dėmesį!

**EKONOMIKOS
IR INOVACIJŲ
MINISTERIJA**